

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om införande av ett europeiskt betalningsföreläggande"

(KOM(2004) 173 slutlig – 2004/0055 COD)

(2005/C 221/16)

Den 6 april 2004 beslutade rådet att i enlighet med artikel 95 i EG-fördraget rådfråga Ekonomiska och sociala kommittén om ovanstående yttrande.

Kommitténs presidium gav facksektionen för inre marknaden, produktion och konsumtion i uppdrag att utarbeta ett yttrande i ärendet.

Med hänsyn till ärendets brådskande karaktär utsåg Europeiska ekonomiska och sociala kommittén **Jorge Pegado Liz** till huvudföredragande och antog vid sin 414:e plenarsession den 9–10 februari 2005 (sammanträdet den 9 februari 2005) följande yttrande med 73 röster för och 2 nedlagda röster.

1. Förslagets syfte

1.1 Kommissionens förslag till förordning om införande av ett europeiskt betalningsföreläggande ⁽¹⁾ är ytterligare ett initiativ i syfte att gradvis inrätta ett område med frihet, säkerhet och rättvisa genom att undanröja hinder och förenkla civilrättsliga förfaranden på EU-nivå, såsom framgår av kommissionens handlingsplan som antogs av rådet (rättsliga och inrikes frågor) den 3 december 1998 ⁽²⁾.

1.2 Föreliggande förslag behandlar en av huvudfrågorna i grönboken av den 20 december 2002 ⁽³⁾. Grönbokens andra huvudfråga, införandet av ett europeiskt förfarande för att påskynda handläggningen av tvister om mindre värden, behandlas separat av kommissionen.

1.3 Beträffande införande av ett europeiskt betalningsföreläggande har kommissionen tagit hänsyn till Europaparlamentets och Ekonomiska och sociala kommitténs kommentarer och rekommendationer angående den ovan nämnda grönboken och lägger nu fram ett förslag till förordning om införande av ett enhetligt betalningsföreläggande i hela EU.

1.4 Kommissionens initiativ är motiverat av skillnader i medlemsstaternas rättssystem på det civilrättsliga området, vilket ibland kan medföra oproportionerligt stora kostnader och fördröjningar vid gränsöverskridande tvister, särskilt i fråga om indrivning av obestridda fordringar.

1.5 Kommissionen har beslutat att utvidga tillämpningsområdet av ett enhetligt betalningsföreläggande till inhemska tvister för att säkerställa lika behandling för alla och för att undvika snedvriden konkurrens mellan ekonomiska aktörer. Detta är i överensstämmelse med EESK:s yttrande om grönboken, och samtidigt säkerställs att förfarandet överensstämmer med proportionalitets- och subsidiaritetsprinciperna.

1.6 Det framgår klart av bestämmelserna att förfarandet är fakultativt, då fordringsägare alltid kan välja ett mer formellt förfarande i enlighet med den nationella lagstiftningen. Detta är också i överensstämmelse med EESK:s yttranden.

1.7 Kommissionen har använt sig av följande grundprinciper vid fastställandet av förfarandet:

- a) standardformulär skall användas för att göra proceduren så enkel som möjligt,
- b) prövning av fordran skall inte göras,
- c) att lägga fram bevisning är inget krav,

⁽¹⁾ KOM(2004) 173 slutlig, 19.03.2004.

⁽²⁾ EGT C 19, 23.1.1999.

⁽³⁾ KOM(2002) 746 slutlig, 20.12.02 och EESK:s yttrande härom, föredragande Jörg Frank von Fürstenwerth (EUT 220, 16.9.2003).

- d) svarandens rättigheter skall tillgodoses i tillräckligt hög grad,
- e) det skall inte finnas möjlighet till överklagande,
- f) verkställbarhet,
- g) det skall inte vara obligatoriskt att företrädas av advokat.

1.8 Kommissionen är ansvarig för att informera om vilka domstolar i de olika medlemsstaterna som är behöriga att utfärda europeiskt betalningsföreläggande, och denna information skall uppdateras kontinuerligt.

1.9 EESK välkomnar att Storbritannien och Irland överväger möjligheten att ansluta sig till initiativet, vilket varit fallet tidigare vid liknande initiativ. Kommittén skulle också uppskatta om Danmark inte avstod helt och hållet från att tillämpa förordningen, för då skulle det nu föreslagna systemet fungera bättre. Vi hoppas att de hinder som i dag försvårar för Danmark att fullt ut ansluta sig till ett europeiskt civilrättsligt område kommer att undanröjas.

1.10 Förslagets geografiska tillämpningsområde kan innebära svårigheter. För att undgå detta bör man ta hänsyn till vissa områdens särdrag i enlighet med artikel 299 i EG-fördraget och de förpliktelser som några medlemsstater påtagit sig för dessa områden. Det skall här preciseras att oberoende av den konkreta verkställigheten av ett betalningsföreläggande skall respektive behöriga organ utses av nationella myndigheter med ansvar för statens utrikes angelägenheter, så att dessa organs legitimitet garanteras.

2. Tidigare och parallella initiativ

2.1 Under lång tid har EU:s institutioner, både Europaparlamentet ⁽¹⁾ och Ekonomiska och sociala kommittén ⁽²⁾, uttryckt önskemål om att civilrättsliga procedurer bör standardiseras och förenklas för att säkerställa snabb och effektiv rättslig tillämpning.

2.2 Kommissionen har varit lyhörd för dessa önskemål som vanligtvis framförts av ekonomiska aktörer, intressenter och konsumenter och har länge undersökt vilka alternativ som är bäst. Särskilt intressanta är de framsteg som gjorts inom konsumenträttsområdet ⁽³⁾.

2.3 Det var dock i och med Grönboken om ett europeiskt betalningsföreläggande och om åtgärder för att förenkla och påskynda handläggningen av tvister om mindre värden som frågan togs upp och kunde bli ett möjligt lagstiftningsinitiativ.

⁽¹⁾ Se EP:s beslut A2-152/86, 13.03.1987, A3-0212/94, 22.04.1994 och A-0355/96, 14.11.1996.

⁽²⁾ Se särskilt EESK:s yttranden om grönboken om konsumenters tillgång till domstolsprövning (föredragande Ataíde Ferreira, EGT C 295, 22.10.1994) och om den inre marknaden och konsumentskyddet: möjligheter och svårigheter på den inre marknaden (föredragande Ceballo Herrero, EGT C 39, 12.2.1996).

⁽³⁾ Se t.ex. följande:

- Kommissionens memorandum om konsumenters tillgång till domstolsprövning (KOM(84) 692 slutlig av den 12.12.1984) och kompletterande meddelande (KOM(87) 210 slutlig av den 7.5.1987) i tillägg till Europeiska gemenskapernas bulletin 2/85.
- Kommissionens meddelande "Ny drivkraft för konsumentpolitiken" (KOM(85) 314 slutlig 23.07.1985) i EGT C 160, 1.7.1985.
- Kommissionens handlingsplan av den 14 februari 1996 (KOM(96) 13 slutlig).
- Kommissionens meddelande - effektivisering av hur domar meddelas och verkställs inom Europeiska unionen (KOM(97) 609 slutlig av den 22.12.1997, EGT C 33 av den 31.1.1998).
- Grönboken om konsumenters tillgång till domstolsprövning och tvistlösning inom den inre marknaden (KOM(93) 576).
- Grönbok om alternativa system för tvistlösning inom civil- och handelsrätt, (KOM(2002) 196 slutlig av den 19.4.2002).

2.4 Föreliggande förslag ingår i en rad ytterst viktiga initiativ som under de senaste åren tagits för rättsligt samarbete inom det civilrättsliga området ⁽¹⁾.

2.5 Här skall särskilt framhållas rådets förordning (EG) nr 805/2004 av den 21 april 2004 om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda penningfordringar ⁽²⁾, som särskilt bör beaktas vid bedömningen av kommissionens föreliggande förslag, såtillvida att båda texterna utifrån två olika frågor tar upp samma behov – en enklare och effektivare hantering av civilrättsliga frågor i ett europeiskt rättsligt område.

3. Rättsliga instrument och rättslig grund

3.1 I enlighet med flertalet initiativ inom detta område, har kommissionen beslutat att föreslå en förordning och grundar sitt förslag på artikel 61 c och 65 i EG-fördraget.

3.2 EESK ställde sig mycket positiv till alternativet förordning i sitt yttrande, och stöder därför kommissionens förslag.

3.3 EESK anser även att kommissionens val av rättslig grund är helt korrekt och innebär något mer än en enbart formalistisk tolkning av rättsliga regler, vilket är enda sättet att uppfylla målet att inrätta ett enhetligt europeiskt rättsområde.

4. Allmänna kommentarer

4.1 EESK välkomnar föreliggande förslag till förordning. De flesta av EESK:s kommentarer angående "Grönboken om ett europeiskt betalningsföreläggande och om åtgärder för att förenkla och påskynda handläggningen av tvister om mindre värden" har, som tidigare nämnts, beaktats i detta förslag, som med rätta syftar till att uppfylla artikel 47 i EU:s stadga om grundläggande rättigheter.

⁽¹⁾ Här skall särskilt framhållas:

- Kommissionens rekommendation av den 12 maj 1995 om betalningsfrister vid handelstransaktioner och kommissionens meddelande härom (EGT L 127, 10.6.1995 och EGT C 144, 10.6.1995).
 - Direktiv 98/27/EG av den 19.05.98 om förbuds föreläggande (EGT L 166, 11.6.98, s. 51).
 - Direktiv 2000/35/EG av den 29 juni om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner (EGT L 200, 8.8.2000).
 - Rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (Bryssel 1) (EGT L 12, 16.1.2001). Föredragande för EESK:s yttrande i ärendet var Henri Malosse i EGT C 117, 26.4.2000.
 - Rådets förordning (EG) nr 1206/2001 av den 28 maj 2001 om samarbete mellan medlemsstaternas domstolar i fråga om bevisupptagning i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur (EGT L 174, 27.6.2001). Föredragande för EESK:s yttrande i ärendet var Bernardo Hernández Bataller i EGT C 139, 11.5.2001.
 - Utkast till åtgärdsprogram för genomförande av principen om ömsesidigt erkännande av domar på privaträttens område (EGT C 12, 15.1.2001).
 - Rådets förordning (EG) nr 1346/2000 av den 29 maj 2000 om insolvensförfaranden (EGT L 160, 30.6.2000). Föredragande för EESK:s yttrande i ärendet var Guido Ravoe i EGT C 75, 15.3.2000.
 - Rådets förordning (EG) nr 1347/2000 av den 29 maj 2000 om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar för makars gemensamma barn (se ovan.) Föredragande för EESK:s yttrande i ärendet var Paolo Braghin i EGT C 368, 20.12.1999.
 - Rådets förordning (EG) nr 1348/2000 av den 29 maj 2000 om delgivning i medlemsstaterna av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur (se ovan). Föredragande för EESK:s yttrande i ärendet var Bernardo Hernández Bataller i EGT C 368, 20.12.1999.
 - Rådets beslut av den 28 maj 2001 om inrättande av ett europeiskt rättsligt nätverk på privaträttens område (EGT L 174, 27.6.2001). Föredragande för EESK:s yttrande i ärendet var Daniel Retureau i EGT C 139, 11.5.2001.
 - Kommissionens meddelande om en ny rättslig ram för betalningar på den inre marknaden (KOM(2003) 718 slutlig av den 2.12.2003). Föredragande för EESK:s yttrande i ärendet var Guido Ravoe i EUT C 302, 7.12.2004.
- ⁽²⁾ KOM(2002) 159 slutlig, EGT C 203, 27.8.2002. Föredragande för EESK:s yttrande i ärendet var Guido Ravoe i EUT C 85, 8.4.2003.

4.2 EESK uppmanar kommissionen att överväga möjligheten att detta förslag till förordning utvidgas till att omfatta det europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

4.3 Att det är nödvändigt att införa ett europeiskt förfarande för snabb indrivning av obestridda fordringar framgår klart av olika medlemsstaters svar angående nämnda grönbok, liksom behovet att säkerställa att eventuella svarande får tillräckliga möjligheter till försvar.

4.4 EESK framhöll i sitt yttrande om grönboken att "Om ett europeiskt småmålsförfarande införs gäller det framför allt att finna lösningar för att påskynda tvister om små mål, utan att riskera parternas rättssäkerhet".

4.5 EESK anser att även om föreliggande förslag till förordning behöver granskas noggrant och uppmärksammat så att målen med förslaget lättare skall kunna uppfyllas, utgör den ett välavvägt svar på behovet av såväl snabb indrivning som rättssäkerhet.

4.6 EESK vill dock påpeka att det är viktigt att se till att betalningsföreläggande inte utnyttjas av vissa verksamheter till att dölja mindre korrekta förfaranden, i form av påtryckningar eller indrivning av fordringar som är ett resultat av att konsumentlagstiftning inte efterlevts. Likaledes är det viktigt att säkerställa att det antagna förfarandet inte uppmuntrar till hemliga överenskommelser mellan verksamheter i olika medlemsstater, om att använda betalningsföreläggande som täckmantel för överföring av pengar av tvivelaktigt eller till och med kriminellt ursprung och därmed använda ett lagligt medel för pengatvätt.

4.7 EESK påpekar också att ett stort antal indrivningsprocesser, även för obestridda fordringar, som kommer upp i domstol, är relaterade till aggressiv eller vilseledande reklam för produkter, som fått kunden att tro att köpet eller användningen av produkten inte kommer att medföra ytterligare kostnader eller endast obetydliga kostnader för hushållsbudgeten.

4.8 EESK anser att förslaget till förordning endast tar upp en aspekt av en mycket större och komplexare fråga. EESK uppmanar därför återigen kommissionen att lägga fram ett lagförslag som fastställer leverantörers ansvar i de fall där hushållen skuldsatt sig till följd av otillbörliga metoder från deras sida ⁽¹⁾.

4.9 Enligt kommissionen kan det föreslagna europeiska förfarandet för betalningsföreläggande gälla sida vid sida med nationella rättsliga förfaranden av samma slag och med samma mål.

4.9.1 EESK anser dock att det bara bör finnas ett förfarande för betalningsföreläggande, det vill säga det förfarande som föreskrivs och regleras i det föreliggande förslaget. Detta förfarande måste betraktas som det lämpligaste att tillämpa, eftersom det annars kan tappa i legitimitet. Då förordningen antas bör förfaranden för betalningsföreläggande i vissa medlemsstaters lagstiftning upphöra att gälla.

⁽¹⁾ Jfr EESK:s informationsrapport om hushållens överskuldsättning med Manuel Ataíde Ferreira som föredragande. EGT C 149, 21.6.2002.

4.9.2 Det europeiska betalningsföreläggandet bör endast vara fakultativt i förhållande till andra förfaranden inom gemenskapen och inte när alternativet är en nationell ordning för betalningsföreläggande.

4.9.3 Därför bör såväl motiveringen och skäl 8 omformuleras så att det klart framgår att ett europeiskt betalningsföreläggande bara är ett alternativ till övriga gemenskapliga förfaranden, oavsett om det är fråga om en summarisk eller ordinarie process, och inte till liknande nationella förfaranden.

4.10 I förslaget till förordning används ofta uttrycket "gäldenär" för den person som fått ett europeiskt betalningsföreläggande. EESK menar att denna beteckning inte är korrekt, eftersom det ger intrycket att mottagaren av föreläggandet är skyldig pengar medan det fram till dess att betalningsföreläggandet trätt i kraft strängt taget inte finns och kanske aldrig kommer att finnas någon gäldenär.

4.10.1 EESK anser därför att uttrycket "gäldenär" bör ersättas på alla ställen i texten av "svarande", så att texten blir enhetlig.

4.11 Alla tidsfrister i förslaget till förordning bör anges i dagar och inte i veckor. Reglerna för hur de skall räknas och vilka dagar som skall räknas bort (dagar då domstolen gör uppehåll, allmänna helgdagar, lördagar och söndagar osv.) skall klart fastställas av uppenbara skäl som rättssäkerhet. EESK föreslår att reglerna i artikel 80 och följande i arbetsordningen för EG-domstolen skall gälla.

4.12 I processrätten skiljer man på "allmän process" och "ordinarie process". I flera medlemsstater skiljer man främst mellan "allmän process" och "särskild process". En process räknas som särskild när lagen fastställer ett särskilt förfarande för vissa typer av tvister, och ordinarie i alla övriga fall. Ett allmän process kan vara ordinarie, summarisk eller mycket summarisk beroende på värdet av målet.

4.12.1 I förslaget till förordning används uttrycket "allmän process" utan åtskillnad. I artikel 2.2 talas det om en ordinarie process i motsats till en summarisk process. I artikel 6.5, 8 och 12 talas det om "ordinarie civilrättsliga förfaranden" när "allmänna civilrättsliga förfaranden" åsyftas.

4.12.2 Termen "ordinarie civilrättsliga förfaranden" i artikel 6.5, 8 och 12 bör alltså ersättas av "allmänna civilrättsliga förfaranden".

5. Särskilda kommentarer

5.1 Artikel 2 – Europeiskt förfarande för betalningsföreläggande

5.1.1 Uttrycket "obestridda penningfordringar som avser ett bestämt belopp och som förfallit till betalning" bör ersättas av "obestridda fordringar som avser ett visst nettobelopp som förfallit till betalning".

5.1.2 För att en fordran skall kunna ställas måste den uppgå till ett bestämt belopp, som måste vara ett nettobelopp och den måste ha förfallit till betalning. Dessa begrepp är mycket preciserade i olika lagstiftningar och bör bibehållas för att trygga en rättssäkerhet i rättstillämpningen.

5.2 Artikel 4 – Villkor för utfärdande av ett europeiskt betalningsföreläggande

5.2.1 I 4.1 bör frasen ”om de villkor som anges i artiklarna 1, 2 och 3 är uppfyllda” ändras, eftersom det i artiklarna 1 och 2 inte direkt hänvisas till några villkor. I artikel 1 fastställs tillämpningsområde och i artikel 2 specificeras det förfarande som skall införas i och med förordningen.

5.2.1.1 EESK föreslår följande lydelse: ”om de förutsättningar och villkor som anges i artiklarna 1, 2 och 3 är uppfyllda”.

5.2.2 Enligt 4.2 får domstolen ge den sökande tillfälle att komplettera eller rätta ansökan.

5.2.2.1 EESK uppmanar kommissionen att överväga att omvandla denna möjlighet till en skyldighet, åtminstone i de fall där ansökan innehåller uppenbara fel eller utelämnanden. Detta i syfte att öka rättssäkerheten och snabba upp processen.

5.2.2.2 I förslaget till förordning bör det fastställas en tämligen kort tidsfrist för den sökande att hörsamma domstolens uppmaning. Om den sökande inte kompletterat eller rättat sin ansökan inom utsatt tid, skall inga fler tillfällen ges till detta.

5.3 Artikel 5 – Avvisning av ansökan

5.3.1 Rättsligt sett kan beslut om avvisning av ansökan generellt överklagas. I artikel 5.2 ges dock inget utrymme för överklagan.

5.3.2 Med tanke på hur förfarandet om betalningsföreläggande utformats, att det är fakultativt och inte utesluter andra rättsliga medel, är möjligheten till överklagande överflödigt.

5.3.3 Med tanke på detta bör det i slutet av artikel 5.2 läggas till ”eller överklagande” för att artikel 5 skall överensstämma med innehållet i motiveringen.

5.4 Artikel 6 – Europeiskt betalningskrav

5.4.1 Enligt andra meningen i artikel 6.2 får delgivning utan mottagningsbevis som undertecknats av svaranden (som tidigare angivits bör termen ”gäldenär” ersättas av ”svarande”) personligen inte användas om svarandens adress är okänd.

5.4.1.1 EESK vill uppmärksamma kommissionen på att uttrycket ”om svarandens adress är okänd” är alltför vagt och kan leda till att situationer med stor rättslig osäkerhet till skada för svaranden.

5.4.1.2 Flera medlemsstater har bestämmelser om delgivningsadress, och om delgivning skickas till den adress parterna kommit överens om anses delgivningen som mottagen och då behövs inget mottagningsbevis. EESK menar att möjligheten att välja en delgivningsadress inte är en tillräcklig förutsättning för att svarandens adress kan sägas vara känd med säkerhet.

5.4.1.3 Om bestämmelsen att delgivning utan mottagningsbevis får användas i kombination med möjligheten att verkställa utmätning innan svaranden mottagit delgivning, kan den situation lätt uppstå att svaranden får kännedom om betalningsföreläggandet först när detta redan verkställts och svarandens tillhörigheter beslagtogs.

5.4.1.4 EESK anser att denna allvarliga och svåra situation för personer som ser sina tillhörigheter beslagtagna utan att ha haft möjligheten att bestrida åtgärden bör undvikas⁽¹⁾. EESK föreslår därför, i enlighet med vad som också framhålls i det tidigare nämnda yttrandet om grönboken, att det inte skall vara tillåtet med delgivning utan mottagningsbevis som undertecknats av svaranden personligen och att lydelsen "om svarandens adress är okänd" i slutet av artikel 6.2 skall strykas.

5.4.2 Den tidsfrist på tre veckor som fastställs i artikel 6.3 (b) bör i stället anges i motsvarande antal dagar så att tidsfristen blir lättare att beräkna.

5.4.3 I den portugisiska och vissa andra språkversioner bör den tidsgräns som omtalas i artikel 6.5 förtydligas. EESK föreslår att det åtminstone i den portugisiska versionen görs ett tillägg så att ordet "prazo" följs av "de prescrição".

5.4.4 I sitt yttrande om grönboken rekommenderar EESK kommissionen att införa en bestämmelse i rättsakten om följderna av underlåtelse att tillhandahålla information om överklagande.

5.4.4.1 I föreliggande förslag nämns ingenting om detta, varför EESK återigen uppmanar kommissionen att införa en sådan bestämmelse

5.5 Artikel 8 – Verklningar av ett svaromål

5.5.1 Enligt EESK framgår det inte klart av bestämmelsen i förslaget till förordning att så snart ett svaromål lämnas in går förfarandet vidare i enlighet med civilrättsliga förfaranden i varje medlemsstat utan att det krävs särskild åtgärd för detta från parternas sida.

5.5.2 Det föreslås därför att det i artikel 8.1, efter "skall förfarandet gå vidare" skall göras ett tillägg "automatiskt, utan att det krävs särskild åtgärd från parternas sida".

5.6 Artikel 9 – Europeiskt betalningsföreläggande

5.6.1 Som tidigare nämnts i samband med artikel 6.2 får delgivning utan mottagningsbevis som undertecknats av svaranden (som tidigare angivits bör termen "gäldenär" ersättas av "svarande") personligen inte användas om svarandens adress är okänd.

⁽¹⁾ Artikel 14 i förordning 805/2004 av den 21 april 2004 om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar ger möjligheten till delgivning utan mottagningsbevis från svarandens sida, men inte i de fall då svarandens adress inte är känd med säkerhet. Endast i de situationer som anges i c), d) och e) är de invändningar som EESK framhåller i föreliggande yttrande och i yttrandet om grönboken befogade.

5.6.2 EESK vill uppmärksamma kommissionen på att uttrycket "om svarandens adress är okänd" är alltför vagt och kan leda till att situationer med stor rättslig osäkerhet till skada för svaranden.

5.6.3 EESK föreslår därför, i enlighet med vad som också framhålls i det tidigare nämnda yttrandet om grönboken, att det inte skall vara tillåtet med delgivning utan mottagningsbevis som undertecknats av svaranden personligen och att lydelsen "om svarandens adress är okänd" i slutet av artikel 9.2 skall strykas.

5.7 Artikel 11 – Bestridande av det europeiska betalningsföreläggandet

5.7.1 Om kommissionen antar EESK:s förslag att delgivning inte får ske utan mottagningsbevis som undertecknats av svaranden personligen bör artikel 11.4 (a) (i) strykas.

5.7.2 Uttrycket "så snart det är möjligt" i slutet av artikel 11.4 är mycket vagt och kan tolkas på många olika sätt.

5.7.2.1 För att stärka rättssäkerheten föreslår EESK att kommissionen fastställer en tidsfrist inom vilken rättigheterna som fastställs i artikel 11.4 måste verkställas.

5.8 Artikel 12 – Verkningar av ett bestridande

5.8.1 Såsom tidigare nämnts i samband med artikel 8 framgår det inte klart av bestämmelsen i förslaget till förordning att så snart ett svaromål lämnas in går förfarandet vidare i enlighet med civilrättsliga förfaranden i varje medlemsstat utan att det krävs särskild åtgärd för detta från parternas sida.

5.8.2 Det föreslås därför att det i artikel 12.1, efter "skall förfarandet gå vidare" skall göras ett tillägg "automatiskt, utan att det krävs särskild åtgärd från parternas sida".

5.9 Artikel 13 – Juridisk företrädare

5.9.1 EESK menar att bestämmelsen att det inte skall vara obligatoriskt att företrädas av en advokat eller annan jurist är rimlig i de fall då det rör sig om tvister om så små värden att det inte är lönt att anlita juridisk företrädare.

5.9.2 I motsats till några medlemsstaters lagstiftning fastställs det i förslaget till förordning inget tak för hur stora belopp betalningsföreläggandet kan gälla, med den följderna att detta förfarande kan användas till indrivning av stora belopp som, om dessa bestrids, enligt vissa medlemsstaters lagstiftning skulle övergå till ordinarie domstolsbehandling.

5.9.3 I sådana fall är det inte rimligt att begära advokathjälp först när målet övergår till en allmän civil domstolsbehandling. Svaranden skall redan när han fyller i svarsformuläret ange inte endast om han medger betalningsföreläggandet utan också om han bestrider föreläggandet i sin helhet eller bara huvudfordran, räntorna eller kostnaderna. När svaranden fyller i formuläret kan han omedvetet skada den försvarsstrategi som en advokat skulle dra upp om svaranden fått advokathjälp från början.

5.9.4 Dessutom kan bestämmelsen att det inte skall vara obligatoriskt att företrädas av advokat få negativa följder om det råder stor obalans mellan parterna i målet (konsumenter mot näringsidkare, storföretag mot småföretag eller familjeföretag).

5.9.5 EESK råder kommissionen att överväga att göra det obligatoriskt att låta sig företrädas av advokat eller annan jurist när målet rör sig om ett belopp som överstiger en viss summa (till exempel 2500 euro).

5.10 Artikel 14 – Kostnader

5.10.1 EESK anser att det i ett stycke 14.2 bör tilläggas: "Ingen domstolsavgift skall utkrävas för ett europeiskt betalningsföreläggande om det inte föreligger ett svaromål eller ett bestridande".

5.10.2 Eftersom betalningsföreläggandeförfarandet inte är en domstolsprocedur föreslår EESK att det fastställs ett enskilt mindre grundbelopp, oberoende av värdet på fordran.

5.10.3 Om detta förslag inte antas bör det tydligt framgå av förordningen att medlemsstaternas nationella lagstiftning som utgår från direktiv 2003/8/EG av den 27 januari 2003 om rättshjälp vid gränsöverskridande tvister gäller vid europeiskt betalningsföreläggande ⁽¹⁾.

5.11 Bilaga: formulär

5.11.1 Det föreslagna systemet är avhängigt av att formulären som utgör bilaga 1, 2 och 3 till förslaget används ⁽²⁾. Om förfarandet skall fungera väl måste formulären vara ändamålsenliga.

5.11.2 EESK tvivlar starkt på att formulären är praktiskt användbara vid gränsöverskridande tvister.

5.11.3 Om till exempel ett italienskt företag lämnar in en ansökan om ett betalningsföreläggande vid en italiensk domstol mot en polsk konsument, vilket språk skall då betalningsföreläggandet som den polske konsumenten får vara på? Italienska eller polska? Om ansökan är på italienska, vilken garanti finns det för att konsumenten förstår den och kan avgöra om han/hon skall lämna in ett svaromål? Om den är på polska, vem har då ansvaret för översättningen?

5.11.4 Förutom att kryssa för olika alternativ måste svaranden också skriva text. Vem ansvarar för översättningen av texten? Vem garanterar att översättningen är korrekt?

⁽¹⁾ EGT L 26/41, 31.1.03.

⁽²⁾ Bilaga 1 utgörs av formuläret för ansökan om ett europeiskt betalningsföreläggande (artikel 3 i förslaget till förordning). Bilaga 2 utgörs av formuläret för ett europeiskt betalningskrav (artikel 6) och tillhörande svarsformulär (artikel 7). Bilaga 3 utgörs av formuläret för ett europeiskt betalningsföreläggande (artikel 9) och tillhörande svarsformulär (artikel 11).

5.11.5 Rådets förordning nr 1348/2000 av den 29 maj 2000 om delgivning i medlemsstaterna av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur löser inte de problem som nämnts ovan, eftersom det utmärkande för det europeiska betalningsföreläggandet är att det är ett informellt och snabbt förfarande.

5.11.6 Även om den polske konsumenten i det hypotetiska fallet ovan får betalningsföreläggandet på sitt modersmål är det inte klart på vilket språk som svaromålet skall avfattas. Vem skall översätta det från polska till italienska? I motsatt fall, det vill säga om han inte får det på polska, har han rätt att avvisa det? I båda fallen uppstår det svårigheter som kan göra att det europeiska betalningsföreläggandets snabbhet äventyras.

5.11.7 Därför uppmanar EESK kommissionen att överväga hur man bäst kan säkerställa att användningen av dessa formulär i gränsöverskridande tvister inte motarbetar målsättningarna om snabb indrivning av pengar och skydd av svarandens rätt till försvar.

5.11.8 EESK menar också att alla formulär med undantag av svarsformulären är så komplicerade att bara personer med juridisk utbildning kan fylla i dem.

5.11.9 En rad begrepp som "lagstadgad ränta", "% över EBC:s räntesats" "grunderna för ansökan", "betalningsföreläggande" "verkställbarhet" är inte lätta att förstå för lekmän, och eftersom kommissionen föreslår att det i samband med denna procedur inte skall vara obligatoriskt att företrädas av en advokat (enligt EESK bör denna dispens bara gälla upp till ett visst belopp) bör det säkerställas att målgruppen för formulären kan förstå dem och fylla i dem korrekt.

5.11.10 Dessutom är åtminstone i Portugal "arrendamento" och "aluguer" skilda begrepp, beroende på om det är fråga om fast eller lös egendom. (På svenska använder vi i båda fallen "hyra"). Följaktligen bör punkt 8.2 i den portugisiska språkversionen av formuläret om ansökan om ett europeiskt betalningsföreläggande och punkt 9.3 i det europeiska betalningskravet ändras. Det bör också undersökas om terminologin i de övriga språkversionerna är i överensstämmelse med begreppsbruket i respektive medlemsstats civilrätt.

5.11.11 Slutligen är punkt 11 i ansökan om ett europeiskt betalningsföreläggande och punkt 12 i europeiskt betalningskrav mycket svåra att fylla i för personer utan juridisk utbildning. EESK föreslår att frågan undersöks av domstol på grundval av var käranden och svaranden bor.

Bryssel den 9 februari 2005

Europeiska ekonomiska och sociala
kommitténs
ordförande
Anne-Marie SIGMUND